

Zodia Balanței

(fragment)

PARTEA I-a APUSUL Capitolul I

mai înainte de urcarea în scaun a domnului, când se alege semnul astral
sub care stă Valahia la anul 7197, curs nou 1688

O lume a fastului și a culorii, aceasta e Valahia barocului. O definește ceremonia încoronării, anticipată prin cele trei muzici, turcească, nemțească și muntească, adică orientală, occidentală și locală — care preced alaiul domnesc din Cetatea Bucureștilor. Mulțimea pestrită aclamă pe Vodă, care n-a apărut încă, într-o proiecție carnavalescă de stampe: măscărici, starosti de bresle, calici, în sfârșit o imensă giamală, înconjurată de păpușari băștinași. Trec însemnele heraldice: vulturi bizantini, vulturi imperiali, corbi valahi. Pe acest fundal, cele trei muzici, tabulhaneaua (șalvari și turbane), fanfara nemțească (peruci și mundire), taraful local (antirie lungi, cu găitane) sînt angajate într-un perpetuu duel sonor. Ele cîntă de fapt aceeași melodie, ele șarjează una spre cealaltă, ele se retrag, ele ezită, într-o continuă mișcare diplomatică, în temeneli și viclenii galante, din care iese Anton Maria del Chiaro, secretarul florentin al curții românești.

GRECEANU (bătrînul cronicar oficial al curții; citindu-și sau gîndindu-și cu glas tare manuscrisul cronicii pe care îl ține în mînă): **Multe și minunate sînt isprăvile domnilor Țării Românești, carele de la Negru Vodă și pînă la acest din urmă Constantin Voievod nu sînt două asemenea.**

(Se vede o clipă tînda sau cabina de actor a domnului valah care este supus oficiilor de toaletă premergătoare încoronării. Un bărbier îi potrivește barba, un coafor îi piaptănă bucele, un pui de rob îl parfumează cu un imens vermores persan, o roabă desculță gravitează în jurul tronului cu oglinda.)

RADU POPESCU (cronicarul de taină): **Că nici degetele de la o mînă nu sînt tot una (Își etalează degetele cu inele scumpe.)**

Dară mite niște domni între dinșii, când se au unii cu alții ca frații...

DEL CHIARO: **Măria sa Constantin Cantemir, domnul Moldovei, rîvnește tronul Valahiei.**

GRECEANU (cu uimire): **Măria sa domnul Valahiei rîvnește Moldova...**

RADU POPESCU (explicativ): **Amîndoi sînt cu ochii peste munți la Transilvania, pe care o voiește și Sfînta Împărăție creștină, aflată cu Sublima Poartă într-un mare și neistovit război...**

GRECEANU (tremurînd): **Amîndoi sînt cu spaimă și cu nădejde dinspre Viena și dinspre Stambul...**

DEL CHIARO: **...iar talgerele atîrnă cînd spre unul, cînd spre celălalt, după cît sînt**

de grele pirile, cărțile, pungile pe care le trimite...

RADU POPESCU: Cele mai frumoase pîri le va trimite marele învățat stolnicul Constantin Cantacuzin... (I se aduce în scenă portretul.)

GRECEANU: ..Cele mai grele pungi le va trimite prea credinciosul nostru domn Brîncoveanu... (I se aduce în scenă portretul, cu o aceeași mișcare.)

RADU POPESCU: Cele mai pline de înțelepciune cărți le scrie prea știutorul prinț Dimitrie, cocnul cel mic al lui vodă Cantemir al Moldovei, despre care veți mai auzi...

(Se vede tînărul prinț Dimitrie, întins pe o sofa, cîntînd liniștit la tambură.)

DEL CHIARO (vrăjît de cîntec): Ce minunat cîntă prințul acest blajin pămînt în care toate hiarele hălăduiesc...

(Perindare de măști grotești, cu modele în „Istoria ieroglică” a lui Dimitrie Cantemir. Cei trei secretari le numesc rînd pe rînd, în acordurile bufone ori suave ale muzicii.)

GRECEANU: **Struțocămila!** (Hohote de rîs.)

DEL CHIARO: **Inorogul!** (Acord de timpane.)

RADU POPESCU: **Lupul și Mielul!**...

GRECEANU: **Ursul și vaca proastă...**

RADU POPESCU: **Oaia cu cinci coaste...**

GRECEANU: **Uliul și Vrabia...**

DEL CHIARO: **Țiganul rob și Hoțul...**

RADU POPESCU: **Colilia și Fagul...**

DEL CHIARO (oprid muzicile): **Colilia** este o iarbă călătoare de stepă, care vine din pustiiile Asiei și se oprește aici lângă București, la Ciorogîrla. (Efect de tobă.)

CANDIDO (astrologul lui vodă, care apare pe efect, rostind oracolar): **Balanța!**...

GRECEANU: ...mai departe, spre Evropa, această iarbă nu trece.

RADU POPESCU: Dar fagul, copacul pletos al dealurilor valahe, nu trece nici el în partea dimpotrivă, dincolo de apele din răsărit, temîndu-se de stepele pustii și reci...

CANDIDO (la fel): **Balanța!**... (Venind în față și intervenind narativ.) După fag, colilie, lup, rob, hoț, urmează semnele astrale: **Gemenii, Scorpia, Racul, Taurul, Săgetătorul**, prin care acest pămînt a trecut sau va trece... (Defilare de simboluri zodiacale.) Această țară s-a aflat multă vreme în zodia **Leului**, sub voievozii ei cei vechi... Apoi în zodia **Arcașului**, sub domnii cei nebuni de vitejie. Au urmat **ușuratecii și risipitorii** din zodia **Vărsătorului**. Au venit la rînd **lăzii, năvingii, mișcii** care i-au dat acestei țări mersul pagubei, din zodia **Racului**... Au fost și cîțiva fericîți, foarte rari, precum **Neagoe ce cade, împreună cu toată țara sa**, în zodia **Fecioarei**. (Oracolar.) **Urmează la rînd, începînd de azi, anul 7197, zodia Balanței!**

(Două lovituri puternice de tun.)

CANDIDO (dînd neputincios din umeri): ..Totul a început sub auspiciile acestui semn rău... Un tun din cele trei, aprins chiar acum în cîntea strălucitului prinț, n-a detonat. A rămas cu ghiuleaua în gît. Tunarii și armurierii curții au intrat cu toții pe țeva tunului, ca în pîntecele unui crocodil... **Mulțimea** așteaptă. **Mulțimea** a numărat împușcăturile, care nu ies la socoteală! (Arătîndu-le.) Au fost numai două!... Și **mulțimea** știe cîte tunuri s-ar fi cuvenit să bată. **Mulțimea** vrea să se bucure de încoronarea prințului. **Mulțimea** așteaptă a treia lovitură de tun! (Preluînd balanța.) Cît va ține mîria sa neclintită această balanță?...

(Măștile carnavalești fac drumul întors, acoperindu-i pe cei trei. Se retrage și Candido, plecîndu-se.)

Capitolul II

începutul istoriei domniei prea creștinului și prea vrednicului domn, al Țării Românești, Io Constantin Brîncoveanu Basarab Voievod, care n-a vrut cununa...

Aceeași tindă sau sală, văzută o clipă mai înainte.

VODĂ (mîrșitor, cu barba în piept): **O să vă pară rău, boieri, că m-ați ales. O să mă blestemați cu toate neamurile, cu prunci de prunci... Cine vă puse!... Io n-am vroit această cunună ca să-mi înmulțesc grijile cu ea, în vremile aceste turbate. Voi mi-ați pus-o pe creștet cu sila. Ați plîns, ați căzut în genunchi, ați șters cu bărbile pragul casei mele, în care mă afluam ca un domn. Voi mi-ați întins țara: ia-o!... Voi m-ați rugat: fii! (Consimțînd.) Fie!... (Cu satisfacția**

cumplită.) **Din această clipă Valahia este a mea...** (După o pauză, întorcîndu-se spre stolnic, care vine discret în lumină.) **E bine așa?**

STOLNICUL (secondîndu-l): **E destul de bine. E însă prea bătător la ochi izvodul retoricesc. Boierii noștri n-au școala asta.**

VODĂ: **Cum aș putea isprăvi altfel?** (Stolnicul bate din palme, cortegiul de servi desculți dispare, mai rămîne țiganca cu oglinda.)

STOLNICUL : Cum ai putea isprăvi?... Cu o sentință din „Floarea darurilor“. (Citind.) „Domnul a spus că smerenia, ca și nisipul mării“... Ceva bleg și adormitor...

VODĂ : Sînt înțelepciuni care nutresc cugetele mici. (Potrivind în deget un inel scump): Voi tipări în Valahia altfel de cărți. O să te rog să mi le aduci seara la căpății.

STOLNICUL : Da, doamne.

VODĂ : O să te rog să veghezi asupra mea.

STOLNICUL : Da, doamne. Grijile n-or să-ți lese însă răgazul înțelepciunii. Sînt prea multe...

(Se aude tumult de voci, de mulțimi care se apropie.)

VODĂ (ascultînd) : Le-ai spus că sînt aici?... Io am fost ca un domn în această casă și aș fi putut oricînd să mă apăr de oricine, poruncind să se tragă cu tunurile.

CANDIDO (întrînd speriat) : Un tun din cele trei n-a detunat...

STOLNICUL : Ieși afară !

(Roaba scapă din mîna oglinda care se face tîndări.)

VODĂ (reținîndu-l pe Candido) : Candido, stai, oglinda spartă e semn rău ?

STOLNICUL (ii face semn lui Candido să dispară) : Numai la cununie, doamne. Încununările domnești atrag asupra-le alte semne rele. (Bate din palme, poruncind.) Măturați cioburile. Candido îți va face un horoscop. (Cu alt ton.) Vor bate toate tunurile. Mulțimea se duce bucuroasă spre Dealul Mitropoliei...

VODĂ (cu tristete) : Schimbarea domnilor...

STOLNICUL : Nu le lua această amăgire !... Am poruncit pretutindeni petreceri. Vestitorii trîmbează chiar acum în toate ținuturile. (Privindu-l cum se zbućumă.) Îmi place acest zbućum al tău, această aspră sfișiere — aproape curată. Va face bine dacă le vei păstra întocmai, la întîlnirea cu boierii. Să nu uiți, măria ta !

VODĂ (după o lungă pauză) : Dar, stolnice, înțelege, că nu vreau tronul acestei Valahii. Nu mă privește mezzatul pe care l-ați tocmit cu turcii sau cu Sfînta Împărăție, pe capul meu. Și ce zăpușală !... (Izbind tronul care se răstoarnă) : De ce nu-l iei tu acest tron ? (Se aud mulțimile care urlă, care se scurg spre Dealul Mitropoliei, ca la un bîlci sau ca la o execuție. Vodă ascultă.) Poffim, roata se învîrtește și singură. Închideți obloanele ! (Spre stolnic, arătînd tronul.) De ce nu-l iei tu ?

STOLNICUL (ridicînd tronul răsturnat) : Nimic mai firesc decît să-l fi rivnit pentru mine. Sau pentru fiul lui Vodă Șerban, nepot al meu ca și tine, care plînge acum la căpățiiul tatălui său mort. (Arătînd cununa.) Cununa aceasta e caldă încă.

VODĂ : Și asudată. Știu. La Cotroceni, în această clipă, se bocește. (Cu reproș.) După

cîte aud, nici n-ați grijit cum se cuvine mortul. Ce zăpușeală...

STOLNICUL : Moartea e întotdeauna cu grabă, doamne. Dar și cele ale vieții, la fel. (Arată cununa.) Această cunună nu va rămîne multă vreme așa. (Cu răspunderi de om de stat.) Socotelile domniei trebuie grabnic rînduite. Trimșiții noștri trebuie să plece la Stambul să ceară domn, dacă tu o îndepărtezi... Solia noastră la Viena jură, în chiar clipa aceasta, credință împăratului în numele domnului care a murit. (Sarcastic.) Între timp în Valahia mai trebuie să se are. (La fel.) Între timp mai trebuie plătite birurile.

VODĂ (nițel domolit) : Eternul problem al birurilor. (Narativ.) Adineaori intrară aici cîțiva dintre boierii divanului și-mi lăsară pe laviți păduchi. Se spune că fiecare bir înmulțește păduchia și haiducii. (Mirat.) Bine, dar boierii nu plătesc biruri. Iar țărani ca să scape de păduchi se fac haiduci. De unde atunci atîția păduchi?... (Decis.) Va trebui să se pună rînduiele și în această privință.

STOLNICUL (admirativ) : Atîtea gînduri bune, doamne. (Cu alt ton.) A sosit și un agă turc.

VODĂ : Nu-l primesc pînă n-am în mînă firmanul. Întîmpinați-l cu fală.

STOLNICUL : A sosit și un sol nemțesc. **VODĂ (scurt) :** Mustrați-l față cu toată lumea și băgați-l în chilia de taină.

STOLNICUL (Încurcat) : Se află aici și un trimis al țarului.

VODĂ : Cînd a mai sosit și trimisul țarului ?

STOLNICUL (concluziv) : Roata nu se învîrtește singură, după cum vezi. Mai sînt apoi grijile mărunte... De tăiat niște boierii...

VODĂ : N-au fost încă tăiați ?

STOLNICUL : Porunca a fost scrisă, dar între timp Vodă Șerban a murit. E vorba de boierii care vroiau să fugă în Moldova, la Vodă Constantin Cantemir. (Bate din palme, intră Radu Popescu.)

RADU POPESCU (citește lista, la un semn al stolnicului) : Aga Luca, Staicu paharnicul, serdarul Dumitrache...

VODĂ (cu silă) : Încă o silnicie. (Convenînd.) Erau altminteri destul de bunți toți cei pe care i-ai numit. (Grăbit.) Scrie-ți-l acolo și pe Aga Constantin Bălăceanu.

STOLNICUL : E capul soliei noastre la Viena.

VODĂ : Cu atît mai bine. (Făcînd semnul decapitării.) La întoarcere. Sau pe drum... **RADU POPESCU (nedumerit) :** Nu înțeleg, îi tăiem sau nu ?

STOLNICUL : Mai așteaptă.

VODĂ (lichidînd acest capitol) : Aș vrea să se isprăvească o dată cu aceste tăieri. Ce înseamnă, stolnice, popicăria aceasta de capete !... Le aud și izbindu-se cînd de zidul Vienei, cînd de zidul Stambulului. Ce urită

muzică... (Rezolut.) Vreau pământ curat... Iar curăţenia asta să se facă iute...

RADU POPESCU (în dilemă) : Îi tăiem sau nu ?

STOLNICUL (concediindu-l) : Ieşi, logofete ! (Revenind la discurs.) Să luăm de la capăt cuvîntul tău !

VODĂ (dregîndu-şi glasul) : ...Boieri, n-am vrut această cunună, voi mi-aţi dat-o cu sila...

RADU POPESCU (reintră şi desface un mesaj) : Doamne, trimisul Vienei, stăruieşte să-l primeşti. E aici.

VODĂ : N-am ce-i spune ; cîştigaţi timp ! Poflesc să-l văd pe trimisul sultanului.

RADU POPESCU : Acesta însă nu pofteşte. Spune că are timp destul.

VODĂ : Să intre atunci omul Vienei.

(Intră contele Ladislau Csaky, în ţinuta protocolară a curţii lui Leopold I. Salută ceremonios.)

VODĂ : O conte, dar nu vă pot primi omagiile. Sînt totuşi copleşit de înalta cinste pe care ne-o face împăratul, trimiţîndu-l sol pe strălucitul conte Ladislau Csaky, vechiul prieten al acestei curţi. (Neputincios.) Dar încă nu sînt domn. Şi nici nu ştiu dacă voi vrea să fiu.

CSAKY : E de ajuns să vreţi să fiţi, înalte prinţ. Curtea de la Viena cunoscîndu-vă bine, va fi oricînd alături de voi...

VODĂ : Împăratul este părintele meu... Cum v-aş putea mulţumi, domnule conte ?

CSAKY : Calea e atît de simplă, prinţule : printr-un gest filial de încredere. Ţara voastră a şi trimis soli la Viena.

VODĂ (spre Stolnic) : Spune-i domnului conte că pe soli nu i-a trimis ţara, ci fostul domn.

STOLNICUL : I-am spus, dar contele mi-a răspuns că fostul domn a fost ţara.

CSAKY (după tăcerea care s-a lăsat) : Să înţeleg că noua curte va refuza protecţia creştină a marelui imperiu ?

VODĂ : O, domnule conte !... Să vă rostesc încă o dată bunele mele simţăminte creştine ?

CSAKY : Curtea de la Viena nădăjduieşte că aceleaşi simţăminte îl vor călăuzi pe noul domn.

STOLNICUL : Domnul nu va avea alte simţăminte decît ţara.

CSAKY : Nădăjduim că ţara îşi va găsi voinţa şi va rosti aceste simţăminte în văzul şi auzul întregii lumi. E timpul hotărîrii, prinţule. Fostul domn a propus curţii imperiale un tratat.

VODĂ : Nu vă temeţi, domnule conte, nu vom uita de tratat. Ţara îşi va rosti voinţa îndată ce domnul va fi ales.

(Se înclină, Csaky se retrage.)

VODĂ (răsufliînd uşurat) : Cheamă-l pe turc. Dă-i daruri.

(Intră Mustafa aga, marele mut al Stambulului, însoţit de talmaciul său, un grec pi-

pernicit şi abil, împreună cu care face un singur personaj. Vodă şi Stolnicul se înclină.)

VODĂ : O, bucurie, sînt copleşit de cinstea pe care ne-o face strălucitul sultan, trimiţîndu-l sol pe Mustafa aga, vechiul prieten al acestei curţi... (Protocolar.) Mustafa aga se simţeste bine ?

(Turcul tace.)

VODĂ : Sultanul este ocrotitorul meu... Nădăjduim că Mustafa aga cunoaşte credinţa casei noastre faţă de Înalta Poartă...

(Turcul tace.)

STOLNICUL : Nădăjduim că Mustafa aga nu va întîrzia să atragă ocrotirea Sublimei Porţi şi asupra noului domn...

VODĂ : Mai ales cînd tratatele care leagă Valahia de Sublima Poartă sînt pînă azi aceleaşi.

(Cei doi străini se consultă numai.)

TĂLMACIUL : Mustafa aga se simţeste bine. Mustafa aga cunoaşte credinţa casei voastre. Mustafa aga se bucură că vechile tratate sînt pînă azi aceleaşi.

VODĂ : Atunci ?

TĂLMACIUL : Mustafa aga nădăjduieşte că slăvitul sultan se va milostivi de Valahia şi-i va trimite un domn.

(Stolnicul şi Vodă se înclină şi tac.)

STOLNICUL : Oare nu s-a simţit îndeajuns de bine Mustafa aga ?

TĂLMACIUL : Mustafa aga s-a simţit îndeajuns de bine.

STOLNICUL : Oare Mustafa aga cunoaşte alt domn mai bun decît acesta pe care îl vroieşte ţara ?

TĂLMACIUL : Mustafa aga nu-l cunoaşte decît pe domnul rînduit de sultan.

VODĂ : După o veche datină, numai ţara, prin a sa voinţă de obşte, este în drept să-şi aleagă domnul.

STOLNICUL : Sultanul îl întăreşte numai !...

TĂLMACIUL : Voinţa sultanului a fost pînă azi şi voinţa Valahiei. Oare curtea valahă vrea să statornicească o altă voinţă ?

STOLNICUL : Nădăjduim că Voinţa Valahiei va fi şi voinţa sultanului. E o veche rînduală.

TĂLMACIUL : Mustafa aga va aştepta liniştit voinţa sultanului. E tot o veche rînduală.

(Cei doi se înclină şi ies.)

VODĂ (izbucînd) : Mă împîngeţi, stolnice, într-o răzmeriţă şi mă faceţi căpetenia ei. Acesta e un joc pe virfuri de cuţite. Nu-l vreau...

STOLNICUL : Nici dacă-l vrea ţara ?

(Intră Doamna Maria. E vizibil însărcinată, palidă, stinsă, acuzînd greţuri.)

DOAMNA : Constandine, mie-teamă că n-am să pot fi de față la marea slujbă a încununării.

VODĂ : Dar nu vom pleca, doamnă, la nicio slujbă. Despre asta e vorba ? !...

DOAMNA (mirată) : Dar se pregătește toată suflarea ! Mi-e teamă că de bucurie, de lacrimi, să nu pierz pruncul... Am intrat să-ți spun Constandine, că simțesc peste tot un miros ciudat, un miros greu, înecăcios. Nu știu de unde vine... Parcă s-ar fi desfundat pivnițele și hrubele acestei cetăți. Și gropile, și zăcătorile mahalagiilor și ale breslelor. Și chiar cuhniile boierilor. Simțesc miros de grăsimi, de oliouri, de săuri rincezite. Tot ce-a mîncat sau ce-a postit Valahia se simte în văzduh... Voi nu simțiți ?

STOLNICUL : Mai curînd ce-a postit... E mirosul stătut al acestei cetăți, înconjurată de bălți. Bate vîntul cald de apus și stîrnește toate duhurile, tot ce n-a putrezit în primăvară și vară. Stîrvuri de vite, de leproși, mormane de gunoaie...

VODĂ (insistent) : Du-te, draga mea !

DOAMNA : Dar ar trebui făcut ceva. Și repede. Nu mai rabz... Cetatea ar trebui să miroase altfel, măcar de marea slujbă a încununării...

STOLNICUL : O să poruncim să se arză mai multă tămîie. Chiar bălțile vor fi stropite cu aiazmă, cu aloie și mosc.

VODĂ : Vă închipuiți că avem bani de aruncat pentru fleacuri ! Chiar de-am arde, stolnice, munți de smirnă, mirosul acesta nu trece. (Insistent, spre doamna care se retrage.) Du-te, doamna mea ! (Spre stolnic.) Cum stăm cu visteria ?

STOLNICUL : Vodă Șerban a ajuns cu unghia la fundul lăzii.

VODĂ : Să i se vinză moșiile.

STOLNICUL : Încă nu s-a răcit bine mortul. Vodă Șerban ți-a fost unchi.

VODĂ : Și ție frate. Cineva dintre noi tot o să cumpere pămîntul. (Privindu-l pieziș.) Se spune că tu l-ai fi otrăvit pe Vodă Șerban.

STOLNICUL (sec) : Se spune că tu... (După o tăcere ca o ghiulea.) Ar fi totuși fără noimă să spulberăm acest zvon care a pus în fierbere casele boierești... La ce-ar folosi ?...

VODĂ (posac, apoi curios) : S-a zbătut mult ?

STOLNICUL : S-a zvîrcolit în scrișniri și spume, după cite se pare... ca un armăsar negru, trîntit cu gîtul sub trup, de un jugănar dibaci. (Neputîncios.) Moartea.

VODĂ (ridicîndu-se, ca și cum locul l-ar arde) : Bine, dar nimeni în Valahia nu-și poate închipui că un voievod mai moare uneori și singur, de moarte bună, în patul său ? (Scandalizat.) Doamnă-sa și fetele aleargă acum buimace să-și pitească averile. Nici nu l-au așteptat să-și deie creștinește duhul. Secăturile !... Voi pleca la Cotroceni să mîngîi acel copil care a rămas fără tată.

STOLNICUL : E alături. Așteaptă porunca ta. Acest copil orfan de tată plînge acum că e orfan de țară. Și nu știu care lacrimi sînt mai grele... Ar trebui să fim mai grijulii cu acești prunci orfani. (După o pauză grea.) Taie-l. Altfel ești pierdut.

VODĂ : Nu pot.

STOLNICUL : O picătură de sînge acum, cruțu un rîu de sînge mîine.

VODĂ : Ești plin de priveghere. Te gîndești și la maică-sa, nu-i așa ?... Deci două picături. (După o pauză lungă.) Duhul tău, Stolnice, va da de furcă acestei țări. Și mie. Dar tu m-ai semănat ! (Cu alt ton.) Și cine știe cine ne va culege. Pe amîndoi...

STOLNICUL (redresîndu-se) : Iată cuvintele cu care s-ar cuveni să închei. Le vei da boierilor liniștea că te încredințezi nu lor, nu țării, ci altcuiva... Ce frumoasă clipă !

VODĂ : Ce cruntă clipă. O țară fără domn...

STOLNICUL : Este ca și cum domnul din ceruri ar fi șters-o din rai, fără ca nimeni să știe.

VODĂ : Iar voi, sfinții, și mai ales îngerii, noroadele de îngeri, zburăți neștiutori dar lacomi, filfiind peste tot din aripi. Peste mort, peste mine. Aud o mare filfiială. (Explozînd.) Dar nu ! Vreau spaima că lepad această țară într-un iad al desnădejdiei... Vă amăgiți dacă puneți la cale să mă aruncați ca pe o momelă în aceste cumplite talaruri politicești. Vă înșelați dacă socotiți să plătiți angaralele Valahiei cu banii mei. Sînt bogat, dar nu pentru voi.

STOLNICUL (sufliîndu-i) : E bine să adaugi mereu : vă înșelați boieri !

VODĂ : Dar ți-o spun ție.

STOLNICUL : Știu, doamne.

VODĂ : Iar tu nu mă auzi.

(Se aude rumoare de voci, apoi tabulhanaua turcească.)

STOLNICUL : Iată, alaiul boierilor a și sosit. Ei te vor, și asta e de ajuns. Hai, supune-te ! Spune-le că le îngăduiești supunerea. (Dau buzna, prosternîndu-se cei trei boieri iertați, iar în urma lor, ca o umbră, clucerul Știrbei.)

TOȚI : Să trăiești, măria ta.

STOLNICUL (numîndu-i pe rînd) : Aga Luca !... Paharnicul Staicu !... Serdarul Dumitrache. Dar cînd ați și aflat, cinstiți boieri, că măria sa v-a iertat ? Ce vroiești, clucere, Știrbei ?

ȘTIRBEI : Vroiesc județul Dimboviței, luminat stolnice, mai nimic, zău așa. Auzii că se dau județele. Și mă grăbii să fiu înțîil. Să trăiești, doamne !

STAICU : Doamne, am venit de peste munți chiar în clipa cînd am aflat că a murit tiranul. Fii tare. Ițele urzeli sînt mai încurcate decît bănuiești, nu sînt îte sînt frînghii...

LUCA : ...sînt otgoane...

DUMITRACHE : ...Valahia e prinsă ca o vită în arcanalele trădării, și trag toți de ele careîncotro, în toate părțile.

ȘTIRBEI (rugător, separându-se de ceilalți) : Doamne, dă-mi mie județul Dîmbovița. Vor alții să puie mîna pe el și e păcat de județ, zău așa.

STOICA (aruncînd un pergament) : Iată lista trădătorilor. Urzeala cea mare o conduce de la Stambul chiar omul tău...

LUCA : Dar e altă urzeală la Viena, o conduce aga Constantin Bălăceanu.

VODA (apărîndu-se, astupîndu-și urechile) : Nu vroiesc să aud !... (Aspru.) Scoateți-i pe aceștia afară ! (Injunghiat.) Boieri n-am vrut această cunună...

(Ies toți boierii, afară de Știrbei.)

ȘTIRBEI : Doamne, dă-mi mie județul Dîmboviței...

STOLNICUL : Lipsește de aici, clucere Știrbei. Isprăviți cu cerșeala. Urmează, doamne !

(Clucерul iese, Vodă se sprijină ostentiv de spătarul tronului.)

VODĂ (moale, frînt, murmură textul alo-cuțiunii) : Ați plîns, v-ați jelit, mi-ați întins țara...

STOLNICUL (întreținîndu-l) : Așa.

VODĂ : Ei bine.

STOLNICUL : ...bine...

VODĂ (cu efort) : Din această clipă...

STOLNICUL (cu lăcomie) : Din această clipă...

VODĂ (cu gustul neantului) : Pentru ce ?... Nu pot.

STOLNICUL : Începe de mai sus. (Repetă.) Din această clipă... (Pauză lungă în care domnul nu găsește în sine nici un punct de sprijin și stă pe marginea unui gol. Se clatină. Stolnicul îi șoptește ultima formulă.) : **VALAHIA ESTE A MEA.**

VODĂ (tresare, se răsucescе brusc, cu fața lividă, golită de sînge) : **E A MEA !**

(Pauză sufocantă, amîndoi realizează că fiecare a produs pe cont propriu finalul. Încearcă să ridă, nervos, fals, liniștit. Intră Doamna în ținută de ceremonie. Mulțimea urlă.)

DOAMNA : M-am gîndit să vin totuși, Constandine. Straiele acestea lungi acoperă bine, nu-i așa ? (Văzîndu-l încordat.) Ce se petrece aici ? De ce nu-i lași să te schimbe pentru marea slujbă ?... Peste tot se împrăștie tămîie și smîrnă. Nu simțiți ? Acum miroase a tămîie și smîrnă. Miroase prea tare. (Mirată.) De ce stai ? De ce nu-i primești pe boieri ?... Sînt verii, frații, unchii, cuscii, cumnații, nepoții tăi. (Înecîndu-se.) Ce tare miroase a smîrnă... E afară la porți toată Valahia.

VODĂ : Să mai adaste. (Tinîndu-l pe stolnic) : Un singur lucru nu i-ai băgat în cap

acestei țări, stolnice : spaima

DOAMNA : De ce spaima ?...

VODĂ : Spaima de această clipă, doamnă.

DOAMNA (năucă) : Ce vrei de la această țară ?... Mi se face rău. (Implorîndu-l.)

Constandine, gîndește-te măcar la acest copil care vine...

VODĂ (fără s-o privească) : Această biată doamnă, nu pricepe că o așezare în scaune e o închipuire, o plămuire, cîtă vreme n-o leagă ceva, cîtă vreme n-am în palmă spaima...

STOLNICUL : Ar fi trebuit o picătură de sînge...

DOAMNA : Constandine, aibi milă, de ce nu vrei să fii domn ?

(Se aud din nou mulțimile care urlă.)

STOLNICUL : Te adastă. E țara.

VODĂ : Să-și presare atunci în cap cenușa spaimcii...

DOAMNA : Auzi, bat și clopotele...

(Se aud clopotele Bucureștilor.)

STOLNICUL (arătînd cununa) : Acest noroc sau această nenorocire nu ține decît o clipă, doamne. Gîndește-te că răsare de undeva un nebul, pe care va trebui să-l răsturnăm. (Se aud mai intens clopotele.)

DOAMNA : Îi îmbată pe toți bucuria. E o zi mare. (Urale.)

VODĂ : Roata se-nvrîtește, popicăria de capete merge, jocul pe vîrfuri de cuțite o să-ți străpungă, doamnă, inima.

DOAMNA : Ce tare miroase a smîrnă...

VODĂ (răspicat) : **NU VREAU SĂ FIU IO NEBUNUL ACELA... NU VREAU SĂ VĂ DAU CAPUL.**

STOLNICUL : Dă-ni-l, ca să-i punem cununa. (Scoțînd un pergament.) Iată jurămîntul țării ! L-am scris tot eu. Îți dăruiesc toți supunerea, fără crîcnire.

DOAMNA : Îngenunche. Constandine, și roagă-te. Vei primi cununa din mîna Domnului de sus.

VOCI : Trăiască Măria Sa... (Urale.)

VODĂ : Să îngenunche el întîi (Îl indică pe stolnic.) Să jure el întîi. Aici, lîngă mine.

STOLNICUL (îngenunchiînd și plecîndu-se) : Mă jur, doamne, pe mormîntul fratelui meu bun, Vodă Șerban. Mă jur pe toți. Nu lăsa țara singură. N-o lăsa pe mîinile oricui. N-o arunca pradă hoților și nebunilor, că e bună... Fii cap al țării acesteia. Fii !

VODĂ (întorcîndu-se calm, cald, uman) : Fie... (Așezîndu-se în tron.) Sînt io, Constandin Basarab Brîncoveanu Voievod. Cununa mi-o iau singur.

(SFÎRȘITUL FRAGMENTULUI)